

Smluvní závazkové vztahy jsou nutnou podmínkou pro fungování tržního hospodářství a právní úprava smluvních závazků přímo ovlivňuje jeho chod. Existuje tedy úzký vztah mezi evropským smluvním právem a efektivním fungováním jednotného vnitřního trhu. Současná dílčí a nejednotná právní úprava v této oblasti je nevyhovující vzhledem k dosažené úrovni integrace trhu. Panuje všeobecná shoda o potřebě reformovat, harmonizovat stávající úpravu, což ovšem neplatí o způsobu, jakým má být tento úkol splněn. V akademických i v politických kruzích existují různé varianty budoucího vývoje.

Kontroverzním cílem, ke kterému podle mého názoru evropské právo s určitostí směřuje, je vytvoření jednotného kodexu soukromého práva. Na akademickém poli již nějakou dobu probíhají intenzivní práce na přípravě studií a dokumentů, které mají ambice stát se základem budoucího jednotného soukromého práva. Lze tedy říci, že přijetí jednotného evropského soukromoprávního kodexu bude záviset na politické vůli tento krok učinit. Ani politický přístup k této problematice však není jednotný. Na rozdíl od Evropského parlamentu, který podporuje ideu vytvoření evropského kodexu soukromého práva, se Evropská komise od této myšlenky několikrát distancovala a přiklonila se ke zpracování jen společného referenčního rámce.

Vypracovaný návrh společného referenčního rámce byl Evropské komisi předložen koncem roku 2007. V současné době probíhají odborné diskuse a hodnocení tohoto návrhu. Evropská komise předpokládá, že k přijetí společného referenčního rámce dojde v roce 2009.

Těžištěm uvedené práce je analýza Principů evropského smluvního práva. Jedná se o obecné zásady smluvního práva, které byly vytvořeny na základě komparace národních právních úprav členských států Evropské unie, aby plnily roli společné a všeobecně přijatelné úpravy obecného evropského smluvního práva a staly se tak prvním krokem k vytvoření jednotného evropského kodexu soukromého práva.

De lege lata mají Principy význam ve všeobecných smluvních podmínkách: smluvní strany je mohou v rámci soukromoprávní úpravy inkorporovat do své smlouvy.

Kromě toho jsou důležitým přínosem pro europeizaci smluvního práva v tom smyslu, že se staly předmětem zájmu národních zákonodárců jednotlivých členských států EU, kteří v nich získávají inspiraci při modernizaci či rekonstrukci národních kodexů soukromého práva.

Principy představují obecnou část závazkového smluvního práva, jejich působnost není omezena jen na spotřebitelské závazky nebo na obchodní závazkové vztahy, jsou určeny pro obecné použití. Nejsou ani omezeny na mezinárodní závazkové vztahy, je možné je použít i při úpravě vnitrostátních závazků. V těchto směrech se zásadně liší od Principů mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT, které představují obdobnou unifikační snahu v oblasti mezinárodního obchodního styku a jejich použití je tedy omezeno na mezinárodní závazkové vztahy mezi obchodníky.

Zhodnotím-li srovnání Principů s českou právní úpravou, lze říci, že v mnoha ohledech se shodují, což je také důsledkem vyšší míry abstrakce a obecnosti některých ustanovení Principů. Pokud jde o koncepční rozdíly, je vhodné se jimi zabývat v souvislosti s přípravou rekonstrukce českého soukromého práva, protože Evropa se nevyhnutelně ubírá cestou harmonizace soukromého práva a Principy byly vytvořeny jako zásady společné národním právním úpravám v EU.